

implementation of activities aimed at promoting positive development of students, CEPORA – Center for Positive Youth Development and primary school “Veselin Masleša” from Belgrade created a developmental prevention program “School of Imagination” for students of the fourth grade of primary school. The program is based on the principles of current prevention science and is implemented in the form of a school section through a specially designed educational curriculum that includes 12 workshops. Curriculum workshops are primarily based on applied drama techniques and are targeted at enhancing student’s personal qualities and social skills (creativity, communication, critical thinking, cooperation). They are conducted during one semester, every week, for one school class, in a group of students (selected by their interest in the program), with the guidance of trained educators. In this paper, in addition to presenting the structure, content and methods of the program implementation and based on the results of evaluation of participants’ satisfaction over the four cycles of the program implemented so far (with an average of 20 students per cycle), the potentials of the implementation of this kind of programs will be indicated, but the focus will also be put on the possible models of cooperation between the civil and educational sectors in the field of promoting positive development and prevention of students’ problem behavior.

Key words: positive development, prevention, school, civil society organizations

Branislava Popović-Ćitić

Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu
e-mail: popovb@eunet.rs

Lidija Bukvić

CEPORA – Centar za pozitivan razvoj dece i omladine, Beograd

Marija Nešić

Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu

**PARTICIPATIVNI MODEL PODRŠKE MLADIMA IZ SISTEMA
SOCIJALNE ZAŠTITE U PROCESU PRIPREME
ZA SAMOSTALAN ŽIVOT**

Apstrakt: Uvažavajući značaj uspešne adaptacije mladih iz sistema socijalne zaštite na tranzicije tokom procesa osamostaljivanja, konzorcijum sastavljen od četiri organizacije civilnog društva, u saradnji sa Centrom za zaštitu odojčadi, dece i omladine – Beograd, koncipirao je participativni model podrške mladima bez roditeljskog staranja koji se nalaze u procesu pripreme za samostalan život. Model je organizovan u vidu integrativnog devetomesečnog programa obuke koji se zasniva na komplementarnoj primeni grupnog, individualnog i rada u zajednici, te obuhvata tri strukturno celovite i međusobno povezane komponente – grupna podrška, individualna podrška i aktivnosti u zajednici. Aktivnosti

grupne podrške sprovode se kroz radioničarski rad i ciljno su usmerene na jačanje pozitivnog identiteta i unapređenje ključnih socijalnih i emocionalnih veština mladih (komunikacija, rešavanje konflikata, odupiranje socijalnim pritiscima, samokontrola, samoeфикаsnost). Pružanje individualne podrške realizuje se u formi tradicionalnog jedan-na-jedan mentorstva, sa ciljem emocionalnog osnaživanja i prevazilaženja ličnih teškoća mladih, a u skladu sa njihovim individualnim razvojnim planovima. Organizovanje aktivnosti u zajednici obuhvata umrežavanje mladih sa značajnim lokalnim akterima, a u cilju njihovog osnaživanja da koriste raspoložive resurse iz okruženja i praktično primenjuju stečena znanja i veštine. Model je pilotiran tokom 2019. godine, na uzorku od 34 mladih bez roditeljskog staranja, uz kontinuiranu evaluaciju u formi vršnjačke procene od strane samih mladih koji su bili deo sistema socijalne zaštite i imali iskustvo procesa osamostaljivanja.

U radu će biti predstavljeni struktura i sadržaj programskih komponenti, opis principa rada i načina primene konkretnih intervencija, kao i smernice za implementaciju programa podrške u praksi.

Ključne reči: mladi iz sistema socijalne zaštite, proces osamostaljivanja, model podrške

PARTICIPATORY MODEL OF SUPPORT FOR YOUTH FROM THE SOCIAL WELFARE SYSTEM IN THE PROCESS OF PREPARATION FOR INDEPENDENT LIVING

Abstract: Acknowledging the importance of successful adaptation of youth from the social welfare system to transitions during the process of reaching independence, a consortium composed of four civil society organizations, in cooperation with the Center for the Care of Infants, Children and Youth – Belgrade, created a participatory model of support for youth without parental care currently in the process of preparations for an independent life. The model is organized as an integrative nine-month training program based on the complementary application of group, individual and community work, and comprises three structurally integrated and interconnected components – group support, individual support and community activities. Group support activities are carried out through workshops and are targeted at strengthening positive identity and enhancing key social and emotional skills of young people (communication, conflict resolution, resistance to social pressures, self-control, self-efficacy). The provision of individual support is realized in the form of traditional one-on-one mentoring, with the aim of emotional empowerment and overcoming the personal difficulties of every young person involved in the program, in accordance with their individual development plans. Organizing community activities involves networking young people with significant local factors, with the aim of empowering them to use available resources from the environment and to put into practice the acquired knowledge and skills. The model was piloted in 2019, on a sample of 34 young persons without parental care, with continuous evaluation in the form of peer

evaluation by the youth who were part of the welfare system and had experienced the process of gaining independence.

The paper will outline the structure and content of the program components, a description of the principles of operation and the implementation of specific interventions, as well as guidelines for implementing the support program in practice.

Key words: youth from the social welfare system, process of gaining independence, model of support

Jovana Krstić

Centar za smeštaj i dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju, Beograd
e-mail: jovana.luck@yahoo.com

Katarina Siđi

Centar za smeštaj i dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju, Beograd

Marcela Sekulić

Centar za smeštaj i dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju, Beograd

Mira Trudić

Centar za smeštaj i dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju, Beograd

**PRIMER DOBRE DEFEKTOLOŠKE PRAKSE U DNEVNOM
BORAVKU ZA OSOBE SA SMETNJAMA U RAZVOJU**

Apstrakt: Dnevni boravak za osobe sa smetnjama u razvoju jedna je od najznačajnijih usluga u sistemu socijalne zaštite. Predstavlja ustanovu otvorenog tipa gde korisnici žive u svojim porodicama, a u boravku provode vreme tokom radnih dana. Ova usluga doprinosi boljem kvalitetu života osoba sa invaliditetom, a njihovim porodicama obezbeđuje mogućnosti za redovne radne aktivnosti i brigu o članu porodice bez socijalne izolacije.

Predstavićemo planiranje i sprovođenje tretmana za korisnike Dnevnog boravka „Sunce“, koji je deo Centra za smeštaj i dnevni boravak dece i omladine ometene u razvoju. Ovaj Dnevni boravak jedan je od većih organizacionih jedinica Centra, trenutno broji 128 korisnika, organizovanih u deset grupa.

Program rada u Dnevnom boravku „Sunce“ zasniva se na defektološkoj proceni i izradi individualnog plana usluge. Tu je osnovni i glavni prostor delovanja defektologa u radu sa osobama sa smetnjama u razvoju, kroz obezbeđivanje pozitivnog iskustva u afirmativno projektovanim programima, uvažavajući sve snage i potrebe svakog korisnika.

Defektološki tretman podrazumeva sprovođenje grupnih i individualnih tretmana, strukturiranih za svakog korisnika, a usmerenih ka podizanju nivoa funkcionisanja, uz očuvanje postojećeg nivoa. Sprovodi se u domenima motorike, socijalizacije i socijalne kompetentnosti, kao i praktične kompetentnosti i brige o sebi, a uz prihvatanje individualnih želja i interesovanja korisnika.